

Tomasz Białobrzeski

Doktorat ks. Sebastiana Osińskiego

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 58/3, 197-199

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała O. mgr. Janowi Bernardowi Mryce OFM stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Tomasz Białobrzeski

Doktorat ks. Sebastiana Osińskiego

Dnia 2 czerwca 2015 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej ks. mgr. Sebastiana Osińskiego. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału rozprawę pt. *Wkład biskupów wrocławskich w recepcję norm Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku*. Praca doktorska została napisana na wspomnianym Wydziale pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr. hab. Janusza Gręźlikowskiego. Recenzentami rozprawy byli ks. prof. KULJ-PII dr hab. Krzysztof Burczak oraz ks. prof. UKSW dr hab. Wojciech Necel.

Celem podjętej przez Autora rozprawy była analiza i ocena wkładu biskupów wrocławskich w recepcję norm Kodeksu Prawa Kanonicznego. Dokonanie tego wymagało szczegółowego studium recypowania przepisów prawodawstwa powszechnego w prawodawstwie partykularnym. Doktorant wskazał na wieloetapowy i złożony proces recepcji. Podkreślił również szczególną rolę biskupa diecezjalnego w poszukiwaniu odpowiednich form, by ogólnokościelne dyspozycje prawne wprowadzić ewolucyjnie i we właściwym czasie w życie diecezji. W monografii ponadto ukazano historię diecezji wrocławskiej w okresie posoborowej odnowy.

Przedłożona dysertacja składa się z następujących części: wykaz skrótów (s. 7), wstęp (s. 8-16), cztery rozdziały merytoryczne podzielone na punkty i podpunkty (s. 17-320), zakończenie (s. 321-325), bibliografia (s. 326-382), *sommario* (s. 383).

We wstępie Autor publikacji określił przedmiot swoich badań naukowych, uzasadniając wybór podjętej problematyki. Na początku odwołał się do znaczenia Soboru Watykańskiego II i Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Następnie podkreślił rolę pasterzy Kościoła we wprowadzeniu nowych norm prawnych w swoich diecezjach, charakteryzujących się własną specyfiką regionalną, historyczną i kulturową. Szczególną uwagę Autor poświęcił analizie definicji i znaczeniu terminu *recepcja*. Ponadto

scharakteryzował strukturę pracy, metody naukowe i bibliografię, którą się posługiwał.

Rozdział pierwszy został zatytułowany *Włocławski Kościół partykularny: jego historyczno-prawne, organizacyjno-strukturalne i społeczno-duszpasterskie uwarunkowania* (s. 17-85). Autor przedstawia w nim kolejno kontekst historyczny i przekształcenia terytorialne diecezji włocławskiej, sylwetki biskupów włocławskich (Jana Zręby, Henryka Józefa Muszyńskiego, Bronisława Jana Marii Dembowskiego, Wiesława Alojzego Meringa oraz dwukrotnego administratora diecezji Romana Andrzejewskiego), stan prawny diecezji i jej strukturę wewnętrzną przed promulgacją KPK/1983 (kuria diecezjalna, kapituły diecezjalne, Wyższe Seminarium Duchowne we Włocławku i szkolnictwo kościelne, struktura sieci parafii i dekanatów, Pierwszy Synod Diecezji Włocławskiej) oraz charakterystykę religijno-społeczną i duszpasterską omawianej diecezji (regiony kulturowe diecezji i ich specyfika; kościoły oraz święci i ośrodki ich kultu; duchowieństwo diecezjalne oraz zgromadzenia zakonne; zrzeczenia, ruchy i stowarzyszenia katolickie; czasopisma diecezjalne). Przedstawione treści konkretyzują temat pracy i osadzają ją w życiu Kościoła lokalnego. Dla czytelnika niezwiązanego z diecezją włocławską ten rozdział ma szczególną wartość, ponieważ pozwala poznać jej historię i specyfikę.

Obszerny rozdział drugi pt. *Wpływ norm Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku na akty władzy biskupów włocławskich* (s. 86-205) zawiera odniesienie do trzech podstawowych obszarów władzy biskupiej: nauczania, uświęcania, administrowania. W zagadnieniu dotyczącym posługi nauczania Autor prezentuje normy KPK/1983 w nauczaniu bezpośrednim biskupów włocławskich, organizację nauczania katechetycznego w diecezji, diecezjalne ośrodki formacyjne dla duchownych i świeckich oraz decyzje pasterskie odnoszące się do korzystania ze środków społecznego przekazu. Przepisy dotyczące posługi uświęcania odnoszą się do sprawowania sakramentów i pozostałych aktów kultu Bożego, miejsc i czasów świętych, stowarzyszeń, ruchów kościelnych i innych inicjatyw pasterskich. W części omawiającej władzę rządzenia zostały zawarte działania biskupów na polu powoływania nowych instytucji diecezjalnych, zmiany w organizacji i funkcjonowaniu istniejących instytucji, normy dotyczące życia kapłańskiego, reorganizacja i zmiany w podziale administracyjnym diecezji, zarząd majątkiem kościelnym.

W rozdziale trzecim *Drugi synod diecezji włocławskiej* (s. 206-296) ks. Osiński przedstawił przebieg i dokumenty Drugiego Synodu Diecezji

Włocławskiej. Synod zwołał biskup Jan Zaręby, ale jego śmierć przerwała prace synodalne, których nie podjął następca biskup Henryk Muszyński. Wznowienie, dokończenie i promulgowanie statutów synodalnych stało się dziełem biskupa Bronisława Dembowskiego.

Ostatni, czwarty rozdział nosi tytuł *Ocena wkładu biskupów włocławskich w recepcję norm Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 roku oraz perspektywy na przyszłość* (s. 297-320). Rozpoczyna się on podsumowaniem działań i postaw biskupów włocławskich w dobie reformy pokodeksowej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji społeczno-politycznej w Polsce. Następnie Autor opisał inicjatywy i akty prawne biskupów włocławskich. W zakończeniu rozdziału przedstawił perspektywy rozwoju życia religijnego i duszpasterskiego wraz z wnioskami *de lege ferenda*.

Pracę zamyka zakończenie (s. 321-325), w którym Autor podsumował wyniki swoich badań. Zamieścił w nim również wnioski o charakterze prawnym i duszpasterskim. Następnie wskazał on *Bibliografię* (s. 326-382), na którą składają się dokumenty papieskie, Soboru Watykańskiego II, Kurii Rzymskiej, umowy międzynarodowe, Konferencji Episkopatu Polski, synodalne, biskupów włocławskich, administratora diecezji, Kurii Diecezjalnej Włocławskiej oraz opracowania. Rozprawę kończy *Sommario* (s. 383-384).

Obydwaj recenzenci dysertacji wskazali tak pozytywne, jak i negatywne jej walory. W końcowych wnioskach ocenili ją jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym. Podkreślili też, że Autor dobrze zrealizował postawione sobie zadanie badawcze.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała ks. mgr. Sebastianowi Osińskiemu stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Tomasz Białobrzeski